

Forblad

Vindtryk og ventiler

-

Tidsskrifter

Arkitekten 1956, Ugehæfte

1956

Vindtryk og ventiler

En mand i en købstad havde et hus. Det var en takksom mand, så huset var velholdt. Det lå pænt i rækken ved fortovet. Til den anden side af huset – mod vest – var stranden og det åbne hav ikke langt borte. Når det stormede, gik der ofte hul på taget. Det var slemt, værre var det, at tagstenene ofte faldt på fortovet. Så gav manden sig til at tænke. At tagstenene blev liggende på tagsiden mod vest, kunne man endda forstå. Tagets vægt og vindens tryk måtte vel begge holde dem fast. Men hvorfor faldt de så ned i læsiden, vægten var dog den samme, selv om der ganske vist ikke var noget vindtryk der. Nå, jo – når vinden føjtede op over den skrå vestlige tagflade og tværs over tagryggen, så måtte der jo dannes et undertryk, der fik det normale lufttryk inde på tørreloftet til at virke som et overtryk – og så faldt naturligvis tagstenene af lægterne, indtil trykforskellen blev udlignet gennem hullerne. Så blev der købt to tagvinduer. Ikke for store, men heller ikke for små, solide, støbte, med sprosser og godt glas, med udskyderstang og huller i stangen, så den kunne skubbes ned over en tap. Mellem to huller i stangen blev der lavet en slids, tappen blev skubbet gennem slidsen, og så blev der sat en møttrik på enden af tappen. Og så blev de to tagvinduer lagt op i tagets øst-side. Næste gang det stormede, sad manden i stuen og lyttede. Jo, nu peb vinden over tagryggen, og nu hørte han tydeligt, at tagvinduerne lettede lidt, tappen kurede i slidsen – og nu faldt vinduerne tilbage i deres leje med et lille smæk. Men der gik ikke hul på taget, og der faldt ingen tagsten på fortovet.

Rationalisering, jura, ny teknik, nye ideer og boligvaner, priser-

nes tryk og rationaliseringens forsøg på at trykke priserne har skabt nye tagformer. Lave tage og næsten flade tage, lette bærende konstruktioner og meget tætte, lette tagbeklædninger med få fuger. Og når så storme af helt usædvanlig styrke indtræffer, går der ikke hul på taget, undertiden løftes det hele af. Det kunne næsten se ud, som om de mest omhyggeligt udførte tage er de mest udsatte. Men også husets beliggenhed, husets form og tagets form og ikke alene vindstyrke, men også vindretning må med i de overvejelser, byggeforskningen vel vil tage op for at finde nye normer.

Fra spirkonstruktionerne kendes ventiler, hvis formål netop var at muliggøre en trykudligning. Må vi arkitekter vente på byggeforskningen? Kan vi ikke finde udveje til, medens vi venter, at anvende hvad generationer før os til andet brug på empirisk vis har udfundet. Kan vi ikke søge at sikre mennesker og tøjre tage – eller om man vil – tøjle vindstød – f. eks. ved ventiler? *sen*